

Wraz z początkiem 2024 roku na rolników czeka wiele zmian, które będą miały wpływ na prowadzenie gospodarstwa. Zmiany dotyczą między innymi dopłat bezpośrednich, norm GAEC, a także gruntów z KOWR. Jakie zmiany dokładnie zapowiedziano?

Płatności bezpośrednie- jakie będą zmiany?

1 stycznia 2024 r. zaczęły obowiązywać następujące przepisy dotyczące płatności bezpośrednich:

§5 rozporządzenia MRiRW z dnia 10 marca 2023 r. w sprawie norm oraz szczegółowych warunków ich stosowania (Dz. U. poz. 478).

Przepis ten wdraża normę GAEC 7 wprowadzającą obowiązek zmianowania i dywersyfikacji upraw. Z uwagi na to, że Rzeczpospolita Polska skorzystała z możliwości przewidzianych w rozporządzeniu 2022/1317, norma GAEC 7 nie była stosowana w 2023 r.

§1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2023 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków oraz trybu udostępniania danych przechowywanych w rejestrach i ewidencjach prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów (Dz. U. poz. 479).

Przepis ten przewiduje udostępnienie z urzędu przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa danych z rejestru producentów konopi włóknistych oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu konopi włóknistych. Dane udostępniane są na potrzeby przyznawania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) płatności do gruntów rolnych, na których prowadzona jest uprawa konopi.

Rozwiązanie to przyczyni się do zmniejszenia obciążeń dla rolników poprzez odstąpienie od wymogu dołączenia do wniosku/złożenia odrębnego zaświadczenia o dokonaniu wpisu do ww. rejestru.

Jakie zmiany w budżecie?

1 stycznia 2024 r. zaczęły obowiązywać następujące przepisy dotyczące dysponowania środkami finansowymi dla rolnictwa z budżetu państwa:

- **Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na 2024 r. (Dz. U. 2023 poz. 2602).**

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 9 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477). Rozporządzenie określa maksymalne kwoty ubezpieczenia dla poszczególnych upraw i zwierząt gospodarskich na 2024 r., w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony ubezpieczeniowej producentów rolnych w 2024 r.

- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2024 r. (Dz. U. 2023 poz. 2562).**

Rozporządzenie określa wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich wymienionych w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. 2019 poz. 477) na rok 2024. Rozporządzenie określa wysokość dopłat do składek ubezpieczenia na 2024 r. w wysokości 65 proc. składki, zarówno w przypadku upraw rolnych, jak i zwierząt gospodarskich.

- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2024 r. (Dz. U. 2023 poz. 2674).**

Rozporządzenie określa stawkę zwrotu podatku akcyzowego na litr oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w 2024 r., zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego

zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

W rozporządzeniu Rada Ministrów ustaliła na 2024 r. stawkę zwrotu części podatku akcyzowego na 1 litr oleju napędowego w wysokości 1,46 zł.

- **Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 grudnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach działania „Zarządzanie ryzykiem” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. 2023 poz. 2640), (weszło w życie 12 grudnia 2023 r.).**

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach działania „Zarządzanie ryzykiem” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 785) związana jest z przeprowadzonym przez ARiMR audytem. Po jego wykonaniu zalecono zmiany rozporządzenia w zakresie wymaganych dokumentów składanych przez producentów rolnych do ARiMR o pomoc w formie refundacji do 70 proc. składek ubezpieczenia od ryzyka szkód spowodowanych wystąpieniem ogniska Salmonellozy.

Co zmieni się w nieruchomościach rolnych?

1 stycznia 2024 r. zaczęły obowiązywać następujące przepisy dotyczące gospodarowania nieruchomościami rolnymi Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa:

- **Art. 1 pkt 17 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1933).**

Zmienia on art. 39a ust. 4 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (pozostałe przepisy ustawy z 13 lipca 2023 r. weszły już w życie 5 października 2023 r.).

Ustawa przewiduje, że należność z tytułu czynszu dzierżawnego za nieruchomości wchodzące

w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, określonego w umowie jako równowartość pieniężna odpowiedniej ilości pszenicy, ustalana będzie od 1 stycznia 2024 r. na podstawie średniej krajowej ceny skupu pszenicy za jedenaście kwartałów poprzedzających półrocze roku kalendarzowego, w którym przypada termin płatności czynszu (do tej pory była to średnia krajowa cena skupu pszenicy w półroczu roku kalendarzowego poprzedzającym termin płatności czynszu). Pozwoli to na zmniejszenie wpływu wahających się cen pszenicy na wysokość czynszu dzierżawnego, co będzie korzystne dla rolników.

- **Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu ustalania wysokości czynszu dzierżawnego w umowach dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz. U. poz. 2749).**

Nowelizacja rozporządzenia jest konsekwencją zmian wprowadzonych przez ustawę z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1933).

Nowelizacja dostosowała przepisy rozporządzenia do zmian dokonanych ww. ustawą. Zmiany polegają na przejściu z dotychczasowego sposobu obliczania czynszu dzierżawnego (określonego w umowie jako równowartość pieniężna odpowiedniej ilości pszenicy), tj. na podstawie średniej krajowej ceny skupu pszenicy w półroczu roku kalendarzowego poprzedzającym termin płatności czynszu, na sposób polegający na obliczaniu czynszu na podstawie średniej krajowej ceny skupu pszenicy za jedenaście kwartałów poprzedzających półrocze roku kalendarzowego, w którym przypada termin płatności czynszu.

Nowelizacja dostosowała także przepisy rozporządzenia do zmian dokonanych ww. ustawą, polegających na wskazaniu, że nie pobiera się czynszu za wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa użytki rolne klasy VI i VIz, z wyłączeniem użytków rolnych wydzielanych na cele związane z działalnością pozarolniczą.

Jakie zmiany w rybołówstwie?

1 stycznia 2024 r. zaczęły obowiązywać następujące przepisy dotyczące rybołówstwa:

W zakresie przepisów krajowych – rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymiarów i okresów ochronnych organizmów morskich poławianych przy wykonywaniu rybołówstwa rekreacyjnego.

Rozporządzenie określa wymiary i okresy ochronne organizmów morskich dla wykonywania rybołówstwa rekreacyjnego, szczegółowy sposób i warunki wykonywania rybołówstwa rekreacyjnego i wysokość opłaty na wykonywanie rybołówstwa rekreacyjnego.

Rozporządzenie uwzględnia przepisy UE, zakazujące m.in. rekreacyjnych połowów dorsza, węgorza i połowów łososia bez odciętej płetwy tłuszczowej.

Zmiany dla portów morskich.

W rozporządzeniu m.in. ograniczono liczbę portów morskich, w których:

- od dnia 15 września do ostatniego dnia lutego zakazane jest prowadzenie połowów metodą spinningową;
- wprowadzono wymiar ochronny dla belony i umożliwiono jej połowy za pomocą sztucznej przynęty z przymocowaną do niej pętlą z włóczki, która nie okalecza ryb;
- ustanowiono nowe limity połowów dla niektórych gatunków ryb;
- wskazano nową listę gatunków nierodzimych, których po złowieniu nie wolno wypuszczać do wody;
- określono nowe stawki opłaty na wykonywanie rybołówstwa rekreacyjnego.

W zakresie przepisów UE – rozporządzenie Rady (UE) 2023/2638 z dnia 20 listopada 2023 r. ustalające uprawnienia do połowów na 2024 r. w odniesieniu do niektórych stad ryb i grup stad ryb w Morzu Bałtyckim oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2023/194 w odniesieniu do uprawnień do połowów w innych wodach (Dz. Urz. L z 22.11.2023).

Rozporządzenie Rady UE określa wysokość kwot połowowych:

- dorsza zachodniego;
- dorsza wschodniego;

- śledzia zachodniego;
- śledzia centralnego;
- szprota;
- łososia;
- gładzicy;
- możliwych do odłowienia przez unijne państwa Morza Bałtyckiego.

Dyrektywa wskazuje również, które gatunki ryb objęte zostały, w celu ich ochrony, zakazem ukierunkowanych połowów oraz jakich gatunków nie można łowić rekreacyjnie na obszarze Morza Bałtyckiego.

Zakazy poławiania.

Przepis zakazuje poławiania stad pelagicznych włokiem pelagicznym:

- w podrejonach 25 i 26 od dnia 1 kwietnia do dnia 30 kwietnia;
- w podrejonach 27 i 28.2 od dnia 16 kwietnia do dnia 15 maja;
- w podrejonach 29 i 32 od dnia 1 maja do dnia 31 maja;
- w celu ochrony tarlisk śledzia atlantyckiego oraz, w celu ochrony tarła dorsza atlantyckiego, zakazuje, uwzględniając pewne wyjątki, połowów przy użyciu dowolnego rodzaju narzędzi połowowych:
- w podrejonach 25 i 26 od dnia 1 maja do dnia 31 sierpnia;
- w podrejonie 24 od dnia 15 maja do dnia 15 sierpnia;
- w podrejonach 22 i 23 od dnia 15 stycznia do dnia 31 marca.

Wspólna Polityka Rolna

1 stycznia 2024 r. zaczęły obowiązywać pojedyncze przepisy zawarte w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz. U. 2023 poz. 412) , która weszła w życie 15 marca 2023 r.

1 stycznia 2024 r. wchodzi w życie: art. 122 pkt 6 lit. b, art. 127 pkt 2, art. 129 pkt 1 i 5, art. 130 pkt 1 oraz art. 142.

Termin wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2024 r. dotyczy możliwości składania określonych wniosków za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR.

Jakie zmiany w weterynarii?

1 stycznia 2024 r. zaczęły obowiązywać następujące przepisy:

- **Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 grudnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu informacji zawartych w komputerowej bazie danych (Dz. U. poz. 2652).**

Rozporządzeniem wprowadza się m. in. możliwość wyodrębnienia w komputerowej bazie danych ARiMR modelu produkcji świń przeznaczonych wyłącznie w celu produkcji mięsa na użytek własny. Informacja o takich siedzibach stad jest istotna z punktu widzenia kontroli wymagań w zakresie bioasekuracji prowadzonych przez jednostki Inspekcji Weterynaryjnej.

Rozporządzenie umożliwia ponadto gromadzenie w komputerowej bazie danych informacji dotyczących przekazania zwłok ptaków z zakładu drobiu na inne cele do podmiotu innego niż zakład przetwórczy lub spalarnia. Umożliwi to zarejestrowanie zabitego/padłego drobiu, który może być unieszkodliwiany w zakładach przetwórczych lub spalarniach albo przekazywany do zakładów wytwarzających karmę dla zwierząt futerkowych, do bezpośredniego skarmiania zwierząt futerkowych na fermach mięsożernych zwierząt futerkowych, do zakładów „technicznych”, do magazynów tymczasowego przechowywania czy nawet do produkcji karm dla bezdomnych zwierząt domowych.

- **1 pkt 4 lit. b i d, pkt 6 lit. a - drugie i lit. c - pierwsze podwójne - drugie oraz pkt 9 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 sierpnia 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. 2022 poz. 1896).**

Zmiany te dotyczą metod badania w kierunku włośni, które mają zastosowanie od 1 stycznia 2024 r. do badania mięsa świń i nutrii poddanych ubojowi w gospodarstwie oraz mięsa dzików odstrzelonych w celu produkcji mięsa na użytek własny.

Od 1 stycznia 2024 r. nie będzie można już stosować metody trichinoskopowej do badania mięsa świń i nutrii poddanych ubojowi w gospodarstwie oraz mięsa dzików odstrzelonych w celu produkcji mięsa na użytek własny.

Do badania mięsa w kierunku włośni tych gatunków zwierząt będą miały zastosowanie metody określone w załączniku I i III do ww. rozporządzenia 2015/1375 z dnia 10 sierpnia 2015 r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące urzędowych kontroli w odniesieniu do włośni (*Trichinella*) w mięsie (Dz. Urz. UE L 212 z 11.08.2015, str. 7, z późn. zm.)

Należy zauważyć, że metoda badania trichinoskopowego wykorzystywana do badania mięsa przeznaczonego na użytek własny nie wykrywa nieotorbionego gatunku *Trichinella pseudospiralis* występującego u zwierząt wolnożyjących, a ponadto czułość tej metody nie jest wystarczająca przy ograniczonej inwazji *Trichinella* i dlatego jej użycie może dawać wyniki fałszywie ujemne.

Ponadto zgodnie z ww. rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1375 metoda badania trichinoskopowego nie jest metodą referencyjną wykorzystywaną do badania mięsa.

27 stycznia 2024 r. wejdzie w życie:

- 3 ust. 8, § 7 ust. 2 oraz załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz.U. z 2022 r. poz. 175 oraz z 2023 r. poz. 163).

Wprowadzane zmiany dotyczą:

- minimalnych warunków, jakie powinny spełniać pomieszczenia określone pomieszczenia schroniska, w których są utrzymywane psy i koty;
- obowiązku zatrudnienia osoby lub zawarcia umowy o świadczenie usług z osobą, która będzie odpowiadała za przestrzeganie przepisów w sprawie wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz przepisów o ochronie zwierząt, posiadającą wykształcenie w zawodzie technik weterynarii lub wykształcenie wyższe na kierunku weterynaria lub zootechnika i co najmniej 3-letnie doświadczenie zawodowe w pracy ze

zwierzętami.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/nowe-przepisy>